

Orla, dnia 16 marca 2023 r.

032.1.2023

Rada Gminy Orla

„Kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”, zgodnie z zapisem – art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.). Przedkładam, w związku z powyższym, sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli za 2022 rok oraz określám potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2023.

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych w ubiegłym roku przez Ośrodek oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w bieżącym roku.

I. WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Orla. Działa na podstawie uchwały Nr XII/44/90 Gminnej Rady Narodowej w Orli z dnia 25 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli oraz uchwały Nr XXXIII/281/22 Rady Gminy Orla z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2022 r., poz. 3719).

GOPS w Orli w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z poniższych ustaw i rozporządzeń:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 2021 z późn. zm.);
- 3) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r., poz. 1385 z późn. zm.);
- 4) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.);

- 5) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447);
- 6) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. w sprawie Karty Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744 z późn. zm.);
- 7) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w zakresie wychowywania dzieci (Dz. U. z 2022 r., poz. 1577 z późn. zm.);
- 8) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 z późn. zm.);
- 9) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 390);
- 10) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1297);
- 11) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 z późn. zm.);
- 12) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 z późn. zm.);
- 13) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2123);
- 14) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r., poz. 2230);
- 15) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 690 z późn. zm.);
- 16) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1009 z późn. zm.);
- 17) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2039);
- 18) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 2241);
- 19) ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r., poz. 2354 z późn. zm.);
- 20) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1327 z późn. zm.);
- 21) ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r., poz. 479 z późn. zm.);
- 22) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.);
- 23) ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 14 z późn. zm.);
- 24) ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1967 z późn. zm.);
- 25) ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169 z późn. zm.);
- 26) ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 269 z późn. zm.);

- 27) ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r., poz. 103 z późn. zm.);
- 28) uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023” (M.P. poz. 1007, z 2022 r., poz. 1287) ;
- 29) uchwał rady gminy, zawartych umów i porozumień.

Podstawowym aktem regulującym zakres i sposób funkcjonowania pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.), w zakresie której podejmowane są działania dot. pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli w 2022 roku zadania z pomocy społecznej realizował poprzez m.in.:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Pomoc społeczna definiowana jest w ustawie, jako „instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia”. Pomoc społeczna opiera się na działaniach formalnie zorganizowanych. Jest to instytucja zatrudniająca wyspecjalizowany personel, realizujący cele i zadania w określonych strukturach organizacyjnych. Usługi pomocy społecznej wskazują na impersonalny charakter, wyznaczony przez ustalone kryteria. Są to formalno-prawne warunki, jakie świadczeniobiorca powinien spełniać, aby otrzymać pomoc.

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. W chwili, gdy człowiek pozostaje bezradny wobec narastających problemów może zgłosić się do instytucji pomocy społecznej. Jednostka jest traktowana, jako podmiot oddziaływań socjalnych, zaspakajających wszelkie potrzeby - od potrzeb fizjologicznych poczynając, a na potrzebach rozwoju i samorealizacji kończąc. Wszechstronne spojrzenie na ludzkie potrzeby i podejmowanie działań w celu ich zaspokojenia wiąże się z koniecznością prowadzenia pracy socjalnej, z zastosowaniem specyficznej metody interwencji stosowanej w pomocy społecznej.

Instytucja pomocy społecznej świadczy usługi bezpośrednie, to znaczy przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin. Pracownik socjalny ma za zadanie zidentyfikować potrzeby, zdiagnozować sytuację osób potrzebujących i opracować plan pomocy.

Instytucja pomocy społecznej realizuje cele polityki społecznej formułowane na poziomie strukturalnym, jak również operacjonalizuje zadania własne oraz zlecone na płaszczyźnie praktyki profesjonalnej.

Zgodnie z zapisem – art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku

(Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.) – ”Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.”

Stosownie do powyższego zapisu wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli było zatrudnionych 3 pracowników socjalnych.

II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ORLI (stan na 31.12.2022 r.)

Tabela Nr 1 – Kadra GOPS

Lp.	Stanowisko	Etat/ czas umowy o pracę
1	Kierownik	1 etat (umowa na czas nieokreślony)
2	Główny księgowy	2/8 etatu (umowa na czas nieokreślony)
3	Starszy pracownik socjalny	1 etat (umowa na czas nieokreślony)
4	Pracownik socjalny	1 etat (umowa na czas nieokreślony)
5	Specjalista pracy socjalnej	1 etat (umowa na czas nieokreślony)
6	Referent (ds. świadczeń wychowawczych 500+, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, czyste powietrze)	1 etat (umowa na czas nieokreślony)
7	Asystent rodziny	1/2 etatu (umowa na czas nieokreślony)
8	Opiekun - wykonywanie usług opiekuńczych w środowisku podopiecznego (osób samotnych, starszych, niesamodzielnych)	3 etaty (umowa zlecenia), w tym, - 2 etaty umowa do 31.03.2023 r. - 1 etat umowa do 31.01.2023 r.
9	Starszy opiekun w Dziennym Domu Pomocy w Orli	1 etat umowa o pracę na pełny etat od 01.09.2022 r. do 31.07.2023 r. Zatrudnione w ramach projektu pn. „Dzienny Dom Pomocy w Orli – Rozwój usług społecznych i zdrowotnych dla Seniora” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego

		Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020), Oś Priorytetowa VII. Rozwój lokalny, Działanie 7.2 Rozwój usług społecznych, Poddziałanie 7.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
10	Opiekun w Dziennym Domu Pomocy w Orli	2 etaty umowa o pracę na pełny etat od 01.09.2022 r. do 31.07.2023 r. Zatrudnione w ramach projektu pn. „Dzienny Dom Pomocy w Orli – Rozwój usług społecznych i zdrowotnych dla Seniora” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020), Oś Priorytetowa VII. Rozwój lokalny, Działanie 7.2 Rozwój usług społecznych, Poddziałanie 7.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
11	Pomoc biurowa	1 etat (staż od 05.05.2022 r. do 04.11.2022 r. i umowa na czas określony od 05.11.2022 r. do 03.02.2023 r.)

III. POMOC SPOŁECZNA

Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowany na każdy rok finansowy. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia odpowiadają okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym Ośrodka.

O pomoc finansową mogą starać się osoby, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej tj.:

- trudna sytuacja życiowa,
- trudna sytuacja finansowa,

przy czym oba warunki muszą być spełnione jednocześnie.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, przysługuje osobom i rodzinom z powodu przyczyn (*trudna sytuacja życiowa*), do których należą:

- 1) ubóstwo;
- 2) sieroctwo;
- 3) bezdomność;
- 4) bezrobocie;
- 5) niepełnosprawność;
- 6) długotrwała lub ciężka choroba;
- 7) przemoc w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność;
- 10) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizm lub narkomania;
- 14) zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe;
- 15) klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Uzyskanie prawa do świadczeń pieniężnych (*trudna sytuacja finansowa*): miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być wyższy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej (tzw. kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ust. 1), które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14.07.2021 r. i wynoszą odpowiednio:

- a) dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie może przekraczać kwoty **776,00 zł**,
- b) dla osoby w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **600,00 zł**.

Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, bądź innej osoby lub z urzędu. Podstawą organizowania wszelkiej pomocy jest rozpoznanie potrzeb. Jest to zadanie pracownika socjalnego, osoby profesjonalnie przygotowanej do udzielenia pomocy bezpośrednio w środowisku zamieszkania osoby lub rodziny wymagającej pomocy. Pomoc społeczna może być udzielona również z urzędu. Podstawą przyznania świadczenia z pomocy społecznej jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby, która o tę pomoc się ubiega. Poznaje się jej położenie i na tej podstawie planuje pomoc. Pracownicy socjalni mają również obowiązek przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych na zlecenie ośrodków pomocy społecznej z terenu całej Polski. Pracownicy socjalni wykonują swoją pracę w terenie, a także przy kompletowaniu dokumentacji.

Ponadto pracownicy organizują pomoc osobom, rodzinom i grupom społecznym, prowadzą

poradnictwo w sprawach socjalnych i pokrewnych, współdziałają z instytucjami i organizacjami z terenu naszej gminy i poza nią. Za nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz odpowiedzialność finansową ponosi Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli.

Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają uprzednio przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego przez starszego pracownika socjalnego i pracownika socjalnego, specjalisty pracy socjalnej, którzy w roku sprawozdawczym przeprowadzili **łącznie 134 wywiadów**. Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydawane są w formie pisemnej – **wydano 652 decyzje administracyjne**. Od każdej decyzji służyło prawo odwołania.

Tabela Nr 2 - Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców stałych wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2022	145	230	2599	8,8%

Najczęstszymi powodami rodzin korzystających z pomocy społecznej były: ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z GOPS.

Tabela Nr 3 - Powody korzystania z pomocy GOPS

Lp.	Powody korzystania z pomocy społecznej	2022 rok Liczba rodzin
1	ubóstwo	23
2	bezdolność	1
3	potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	7
4	bezrobocie	13
5	niepełnosprawność	26
6	długotrwała choroba	10
7	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	9
8	przemoc w rodzinie	0
9	alkoholizm	8
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0
11	zdarzenie losowe	0
12	sytuacja kryzysowa	0

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej mają nie tylko prawa, ale i obowiązki. Głównym jest obowiązek współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Brak współpracy w postaci odmowy zawarcia kontraktu socjalnego z pracownikiem socjalnym, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną, może być podstawą do odmowy przyznania, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

1. Zasiłki stałe – plan po zmianach 38 000,00 zł.

Niniejsze zadanie jest zadaniem własnym gminy, realizowanym z dotacji budżetu państwa. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego. Najwyższy zasiłek stały wynosi – 719,00 zł.

W roku 2022 przyznano **6 osobom zasiłki stałe** (osobom samotnie gospodarującym). Na realizację w/w zadania wydatkowano ogółem **35 392,14 zł**, co stanowi 93,14 % ogółu dotacji.

2. Składka na ubezpieczenie zdrowotne – (od zasiłków stałych) plan po zmianach 2 000,00 zł.

Jest to zadanie własne gminy, realizowane z budżetu państwa. W okresie sprawozdawczym opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne **3 osobom** korzystającym z zasiłków stałych z pomocy społecznej. Wydatkowano **1 873,64 zł**, co stanowi 93,68 % ogółu dotacji.

3. Zasiłki okresowe - zasiłki i pomoc w naturze - zadanie własne gminy realizowane z dotacji państwa – plan po zmianach 42 000,00 zł.

W ramach tego rozdziału wypłacane są zasiłki okresowe dla osób samotnie gospodarujących oraz dla rodzin, w wysokości 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem, określonych w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłek okresowy przysługuje danej osobie w szczególności ze względu na: długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Z tej formy pomocy w 2022 r. skorzystało **16 osób** (9 osób z powodu bezrobocia, 2 osoby z powodu niepełnosprawności, 1 osoba z powodu długotrwałej choroby, 4 osoby z innych przyczyn tj.: bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wielodzietność). Zasiłki okresowe były przyznawane na okres od 1 do 6 miesięcy. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie. Na ten cel wydatkowano **38 029,47 zł**, co stanowi 90,55 % ogółu dotacji.

4. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.

Na realizację programu przyznano środki z budżetu państwa w wysokości **26 400,00 zł** oraz z budżetu

gminy w wysokości **13600,00 zł**. Realizacja programu polegała na dożywianiu dzieci w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz na przyznawaniu zasiłków celowych na zakup artykułów żywnościowych dla osób samotnie gospodarujących, gdzie dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, czyli dla osób samotnie gospodarujących kwoty 1164,00 zł oraz dla rodzin, gdzie dochód nie przekraczał kwoty 900,00 zł na osobę w rodzinie. Pomocą w formie zasiłków celowych na zakup produktów żywnościowych w 2022 r. zostały objęte **22 rodziny** (w tym **68 osoby w rodzinach**), udzielono **40 świadczenia** na kwotę **15 394,35 zł**. Z dożywiania w szkołach skorzystało **30 dzieci (z 14 rodzin)** – wydatkowano kwotę **17531,25 zł**. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Orli w 2022 r. udzielił pomocy w formie posiłku **12 dzieciom**, które wyraziły chęć zjedzenia posiłku. Pomoc tego typu nie wymaga ustalenia sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej. Na podstawie sporządzonej przez dyrektora szkoły listy uczniów, którzy znajdowali się w szczególnie uzasadnionych przypadkach, GOPS w Orli wydatkował **2 735,50 zł**, udzielono **609 świadczeń**.

Ogółem na dożywianie w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” wydatkowano **35 661,10 zł**, w tym **23 536,32 zł z dotacji i 12 124,78 zł ze środków własnych**.

W ramach Programu prowadzone było dożywianie dzieci i uczniów w placówkach oświatowych naszej gminy, a także w placówkach funkcjonujących poza jej terenem.

Tabela Nr 4 - Dożywianie uczniów w okresie 01.01.2022 r. - 31.12.2022 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Ilość uczniów dożywianych	Średni koszt posiłku na dzień 31.12.2022 r.
1	Szkoła Podstawowa z dodatkowym nauczaniem języka białoruskiego w Orli, ul. Bielska 32, 17-106 Orla	24 + 12 (program osłonowy)	4,00 zł
2	Zespół Szkół Nr 4 im. Ziemi Podlaskiej w Bielsku Podlaskim, ul. Hołowieska 18, 17-100 Bielsk Podlaski	1	14,00zł
3	Przedszkole Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bielsku Podlaskim, ul. Żeromskiego 4, 17-100 Bielsk Podlaski	1	8,40 zł
4	Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. Kpt. Władysława Wysockiego w Białymstoku, ul. Świętojańska 1, 15-082 Białystok	2	7,00 zł
5	Zespół Placówek Oświatowych Nr 1 w Białymstoku, ul. Dobra 3, 15-034 Białystok	2	6,75 zł
Łącznie:		42	8,03 zł

5. Zasiłki celowe i specjalne celowe – plan 8995,00 zł.

Na zadania własne w tym rozdziale GOPS w Orli otrzymał środki z budżetu gminy. Z tych środków wypłacane były zasiłki celowe na częściowe pokrycie energii elektrycznej oraz na zaspokojenie innych potrzeb bytowych wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Osoby spełniające kryterium dochodowe oraz inne przesłanki określone w ustawie o pomocy społecznej

korzystają z tej formy pomocy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach potwierdzonych, co najmniej dwiema dysfunkcjami takimi jak np.: niepełnosprawność, bezrobocie itp., osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy. Na zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w 2022 r. wydatkowano **1250,00 zł**, co stanowi 13,89 % ogółu środków.

6. Domy pomocy społecznej – plan 41 400,00 zł.

Na pokrycie opłat za pobyt podopiecznych w domach pomocy społecznej GOPS w Orli otrzymał środki z budżetu gminy. W DPS była umieszczona 1 osoba. Pobyt w powyższej placówce jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Średni koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej:

- o zasięgu gminnym - ustala wójt, burmistrz, prezydent miasta,
- o zasięgu powiatowym – ustala starosta,
- w regionalnym domu pomocy społecznej – ustala marszałek województwa.

Średni koszt utrzymania jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku. W 2022 r. koszt miesięczny w Domu Pomocy Społecznej w Brańsku wynosił **4 865,00 zł**. Mieszkaniec Domu Pomocy Społecznej ponosi opłatę w wysokości nie przekraczającej 70 % swojego dochodu, zaś pozostałą część odpłatności ponosi gmina. W oku sprawozdawczym wydatkowano **41 301,15 zł**, co stanowi 99,76 % ogółu środków w tym rozdziale.

7. Pochówek, sprawienie pogrzebu.

W okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie udzielał pomocy w formie sprawienia pogrzebu, ponieważ nie wystąpiła taka potrzeba. Podjęto Uchwałę Nr XXXII/265/10 Rady Gminy Orla z dnia 23 września 2010 r. w sprawie sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Orla.

8. Opieka dla osób starszych, usługi opiekuńcze – plan 102 937,00 zł. Wydatkowano 102 333,60 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli w 2022 r. zgodnie z Uchwałą Nr XXIX/218/18 Rady Gminy Orla z dnia 29 czerwca 2018 r. realizował usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi opiekuńcze obejmują m.in. zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconej przez lekarza pielęgnacji, utrzymywanie w czystości i porządku najbliższego otoczenia osoby niesamodzielnej, załatwianie bieżących spraw związanych z organizacją życia, pomoc w przygotowaniu posiłku, zakup i dostarczenie artykułów żywnościowych i lekarstw, dostarczenie opału do domu i pomoc w ogrzaniu mieszkania, odśnieżanie dojazdu do domu, w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Pomoc w formie usług opiekuńczych wykonywanych w miejscu zamieszkania przysługuje:

- 1) osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona;
- 2) osobom samotnie zamieszkującym oraz osobom zamieszkałym w rodzinie, które wymagają

pomocy innych osób, a rodzina a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Wysokość odpłatności za usługi:

Koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosi 1% kwoty najniższej emerytury, a koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosi 1,2% kwoty najniższej emerytury ogłaszanej przez ZUS. Wysokość odpłatności za usługi uzależniona jest od sytuacji rodzinnej oraz dochodu osoby lub rodziny ubiegającej się o świadczenie. Usługi przysługują nieodpłatnie:

- 1) osobom, których dochód lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
- 2) osobom, które ukończyły 85 lat zwalnia się całkowicie z odpłatności za usługi opiekuńcze.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli od 01.04.2021 r. do 31.03.2022 r. realizował projekt pt. „Wsparcie usługami społecznymi w miejscu zamieszkania – gmina Orla” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020), Oś Priorytetowa IX. Rozwój lokalny, Działanie 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego, typ projektu nr 9 Wsparcie usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych oraz usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami świadczonymi w lokalnej społeczności. Koszt projektu ogółem wynosiła 129 800,00 zł, w tym 120 800,00 zł stanowi dotacja z EFS, wkład własny wynosił 9 000,00 zł. Projekt realizowany był w partnerstwie, którego Liderem było Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska w Hajnówce, partnerem - Gmina Orla, zaś realizatorem Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli. Projekt skierowany został do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego, osób korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, osób niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami, znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, bezrobotnych bądź biernych zawodowo. Celem projektu był wzrost aktywności życiowej 18 osób z gminy Orla zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez organizację indywidualnego wsparcia opiekuńczego (osoby starsze, niesamodzielne) oraz szkolenie na asystenta osoby zależnej (pozostałe osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym). W ramach projektu w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli zatrudnione były trzy osoby na stanowisku asystent osoby zależnej i niesamodzielnej na umowę zlecenie na okres od 26.05.2021 r. do 31.03.2022 r. oraz objęto usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania **15 osób. W okresie styczeń-marzec 2022 r. udzielono 1144,5 godzin świadczeń.**

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli od 01.04.2022 r. zatrudnione zostały trzy osoby na stanowisku opiekuna na umowę zlecenie. Wydatkowano ogółem na ten cel kwotę **62 147,50 zł**. W okresie do 01.04.2022 r. do 31.12.2022 r. usługami opiekuńczymi objętych było **14 osób**, udzielono **2419,5 godzin świadczeń**.

9. Realizacja Gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Orla – plan 66 005,00 zł.

Rada Gminy Orla uchwałą nr XXVI/230/21 z dnia 29 listopada 2021 r. przyjęła Gminny Program Osłonowy w Zakresie Zmniejszenia Wydatków Poniesionych na Leki przez Mieszkańców gminy Orla na lata 2022-2024. Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki była udzielana ze środków własnych budżetu gminy w ramach zadań własnych gminy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Pomoc finansowa przysługiwała, gdy:

- 1) wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza z miesiąca poprzedzającego przekraczają 5 % dochodów własnych osoby samotnie gospodarującej, a dochód tej osoby nie przekracza 230% kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej - wynosi 776,00 zł (tj. 230 % to kwota 1784,80 zł);
- 2) wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza z miesiąca poprzedzającego przekraczają 5 % dochodów własnych rodziny a dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 230 % kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej wynosi 600,00 zł (tj. 230 % to kwota 1380,00 zł na osobę w rodzinie).

W 2022 r. ze wsparcia z w/w programu skorzystało **97 rodzin**, zostało wypłaconych **440 świadczeń na łączną kwotę 66 005,08 zł.**

10. Realizacja Gminnego programu osłonowego szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Orla – plan 1 200,00 zł.

Rada Gminy Orla uchwałą nr XVI/136/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r. przyjęła Gminny Program Osłonowy szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Orla na lata 2020-2023, który został zmieniony Uchwałą nr XVIII/157/20 z dnia 27 listopada 2020 r. Pomoc finansowa w zakupie szczepionki była udzielana ze środków własnych budżetu gminy w ramach zadań własnych gminy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do mieszkańców gminy Orla, którzy zaszczepią się przeciwko grypie oraz obniżenie liczby zachorowań na grypę i powikłań pogrypowych u osób starszych.

W szczepieniach profilaktycznych przeciwko grypie o pomoc mogli ubiegać się mieszkańcy gminy Orla, którzy są w wieku 65 lat i więcej.

W ramach programu osoby te mogły otrzymać dofinansowanie do zakupu szczepionki przeciwko grypie, zarejestrowanej i dopuszczonej do obrotu w Polsce:

- 1) w wysokości 50% ceny szczepionki przed refundacją;
- 2) w przypadku, gdy koszt zakupu szczepionki był niższy (obejmował refundację), wysokość dofinansowania była równa kosztowi zakupu.

W 2022 r. ze wsparcia z w/w programu skorzystały **4 rodziny**, poniesiono wydatki na kwotę **129,75 zł.**

11. Ośrodki wsparcia – plan 0,00 zł.

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Zgodnie z art. 101 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały. W okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie udzielał pomocy w formie schronienia, odzieży i posiłku osobom tego pozbawionym, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba.

12. Dzienny Dom Pomocy

Gmina Orla w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska w dniu 25 lutego 2022 r. podpisała umowę o dofinansowanie Projektu pt.: „Dzienny Dom Pomocy w Orli – Rozwój usług społecznych i zdrowotnych dla Seniora”, składanego na konkurs nr: RPPD.07.02.01-IZ.00-20-001/20 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa VII Poprawa Spójności Społecznej, Działanie 7.2 Rozwój usług społecznych, Poddziałanie 7.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020. **Calkowita wartość projektu wynosi 624 887,50 zł, dofinansowanie z UE wynosi 593 167,50 zł.** Projekt realizowany jest od 01.08.2022 r. do 31.07.2023 r. Na początku sierpnia 2022 r. przeprowadzono rekrutację, którą zajmował się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli tj. realizator projektu.

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych **dla 15 osób starszych (12 kobiet i 3 mężczyzn)**, w wieku powyżej 60 roku życia, potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, tj. osób, które ze względu na stan zdrowia, wiek lub niepełnosprawność wymagają pomocy osoby drugiej (w tym os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) z terenu gminy Orla.

W ramach projektu założono następujące kryteria:

1) obligatoryjne:

- miejsce zamieszkania na terenie gminy Orla,
- osoba zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym niepełnosprawne, niesamodzielne;

2) premiowane:

- kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej,
- osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wieloletniego wykluczenia społecznego, rozumianego, jako wykluczenie z powodu więcej niż 1 z przesłanek,
- osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- osoby z niepełnosprawnością sprzężoną,
- osoby korzystające z Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli w ramach w/w projektu zatrudnił:

- 1 starszego opiekuna/koordynatora świadczącego usługi opiekuńcze (umowa o pracę pełny etat),
- 2 opiekunów świadczących usługi opiekuńcze (umowa o pracę pełny etat),
- 1 sprzątaczkę (umowa zlecenia 10 godzin tygodniowo przez 48 tygodni),

- 1 pielęgniarkę (umowa zlecenia 5 godzin tygodniowo przez 48 tygodni).

W okresie sprawozdawczym realizowane było:

- całodzienne wyżywienie uczestników projektu (II śniadanie i obiad)
- wsparcie z zakresu pracy socjalnej,
- warsztaty rozwijania zainteresowań oraz poznania możliwości spędzania czasu wolnego (warsztaty kulinarne 2 x 4 godzin, muzyczne 2x4 godzin, plastyczne 2 x4 godzin)
- trening biblioteczny z modułem klubu dyskusyjnego 1 w miesiącu po 3 godziny,
- warsztaty kształtowania kompetencji poznawczych i interpersonalnych 4 spotkania po 4 godziny,
- warsztaty terapii ruchowej 5 warsztatów po 3 godziny,
- indywidualne konsultacje lekarskie dla 15 uczestników projektu,
- indywidualne wsparcie pielęgniarki (5 godzin w tygodniu,
- indywidualne wsparcie psychologa 105 godzin w ramach projektu średnio 7 godzin na uczestnika projektu,
- indywidualne wsparcie fizjoterapeuty zaplanowano 300 godzin w ramach projektu – założono, iż średnio na uczestnika projektu po 20 godzin zajęć.

W okresie sprawozdawczym na wynagrodzenia pracowników Dziennego Domu Pomocy w Orli tj. opiekunek, pielęgniarki i sprzątaczkę wydatkowano **62 308,01 zł**.

IV. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ALIMENTACYJNE, WYCHOWAWCZE

W okresie sprawozdawczym na świadczenia rodzinne wydatkowano ogółem kwotę 912 173,68 zł w tym na wypłatę świadczeń 857 709,85 zł i na obsługę 54 463,83 zł. Ze środków własnych wydano kwotę 29 491,52 zł.

1. Zasilki rodzinne z dodatkami.

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia), lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasilku wynosi miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 roku życia.

Do zasilku rodzinnego przysługują dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000 zł,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł,

- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła – 69 zł,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka (jeśli wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobieniu dziecka), osobie uczącej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli **dochód rodziny** w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się **nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00 zł.**

W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r., tzw. „złotówkę za złotówkę”. Dzięki systemowi „złotówka za złotówkę”, rodzice otrzymujący zasiłek rodzinny wraz z dodatkami po uzyskaniu przez członków rodziny dochodu powodującego przekroczenie ustawowego kryterium nie tracą prawa do świadczeń i mogą nadal je otrzymywać.

Świadczenia wypłacane są wówczas w wysokości różnicy między przysługującą kwotą świadczeń, tzw. „łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami” a wysokością dochodu rodziny otrzymywanego ponad kryterium dochodowe. Wysokość świadczeń jest zatem pomniejszona o kwotę „przekroczenia kryterium dochodowego” pomnożoną przez liczbę osób w danej rodzinie. Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami stanowi suma przysługujących danej rodzinie (lub osobie uczącej się) w danym okresie zasiłkowym:

- zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych zasiłków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych dodatków;

- dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania podzielonych przez 12.

Aby zasada „złotówka za złotówkę” mogła zostać zastosowana przez organ, kwota przekroczenia nie może być wyższa niż suma otrzymywanych świadczeń. Wyrównanie jest wypłacane, gdy jego wysokość jest wyższa lub równa 20 zł.

Tabela Nr 5 - Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2022

LP.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego			
1	Zasiłek rodzinny	700	88 440,29 zł
2	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	24	9 445,20 zł
3	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	7	1 351,00 zł
4	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	48	5 280,00 zł
5	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	47	4 691,04 zł
6	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	195	20 073,09 zł
7	Pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	42	4 746,00 zł
8	Pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	96	6 270,73 zł

2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna.

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku wynosi **215,84 zł miesięcznie**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom, jeśli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia i podjęcia się pracy zarobkowej.

Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego **wynosi 620 zł miesięcznie**. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza 764 zł netto.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce lub ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- innym osobom, na których Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności.

W 2022 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła **2 119,00 zł miesięcznie**.

Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem będącym realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13. Zasiłek dla opiekuna dotyczy osób opiekujących się dorosłymi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności i przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Wysokość zasiłku dla opiekuna **wynosi 620 zł miesięcznie**.

Prawo do zasiłku dla opiekuna ustalane jest na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych świadczeń opiekuńczych w 2022 roku.

Tabela Nr 6 - Wypłacane świadczenia opiekuńcze w 2022 r.

LP.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Świadczenia opiekuńcze			
1	Zasiłek pielęgnacyjny	587	126 698,08 zł
2	Świadczenie pielęgnacyjne	204	431 729,20 zł

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1 922,00 zł netto. Wysokość świadczenia wynosi 1000,00 zł na jedno dziecko.

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka 10 rodzinom w łącznej wysokości 10 000,00 zł.

Tabela Nr 7 – Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w 2022 r..

LP.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka			
1	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	10	10 000,00 zł

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi 1 000,00 zł. Świadczenie przysługuje przez okres:

- 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka,
- 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci,
- 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci,
- 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci,
- 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Tabela Nr 8 – Świadczenie rodzicielskie w 2022 r.

LP.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Świadczenie rodzicielskie			
1	Świadczenie rodzicielskie	31	28 423,10 zł

5. Świadczenie „Za życiem”.

Program „Za życiem” ma na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne

upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Tabela Nr 9 – Program „Za życiem” w 2022 r.

LP.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Świadczenie rodzicielskie			
1	Świadczenie „Za życiem”	1	4 000,00 zł

6. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna.

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna opłacane są składki na **ubezpieczenie emerytalne i rentowe** od podstawy odpowiadającej wysokości wypłacanego świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę, jeżeli nie podlegają one obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu.

Tabela Nr 10 – Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne w 2022 roku.

LP.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe			
1	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	120	62 312,12 zł

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, zasiłek dla opiekuna lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Składka zdrowotna (od niektórych świadczeń rodzinnych i zasiłku dla opiekuna), jest to zadanie zlecone gminy, realizowane z budżetu państwa. W okresie sprawozdawczym opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne **11 osobom** korzystającym ze świadczeń rodzinnych (świadczenie pielęgnacyjne) na kwotę **24 170,96 zł**.

Tabela Nr 11 – Składki zdrowotne opłacone za osoby w 2022 r..

LP.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Składki na ubezpieczenie zdrowotne			
1	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	127	24 170,96 zł

7. Program „Rodzina 500+” - Świadczenie wychowawcze – plan po zmianach 784 764 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli od 1 kwietnia 2016 r. realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r., poz. 1577 z późn. zm.).

Niniejsza ustawa określa zasady przyznawania świadczenia wychowawczego matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę.

W roku 2022 przyznano **167 rodzinom** świadczenie wychowawcze na **294 dzieci, udzielono 1488 świadczeń na łączną kwotę 742 527,20 zł**. Koszty obsługi świadczenia wychowawczego w 2022 r. wynosiły 0,33% otrzymanej dotacji tj. wydatkowano kwotę **2 502,54 zł**. Ze środków własnych wydatkowano kwotę **10 866,21 zł**. Na realizację w/w zadania **wydatkowano ogółem 758 346,28 zł**.

Od 1 stycznia 2022 r., zgodnie z wprowadzonymi zmianami do rządowego programu „Rodzina 500+” zmieniły się zasady naboru wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego.

Według nowych zasad, obsługę przyjmowania i rozpatrywania wniosków oraz przyznawania świadczenia wychowawczego przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych w miejsce dotychczasowych realizatorów programu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli realizował wypłatę świadczeń wychowawczych przyznanych do 31 maja 2022 r.

8. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 z późn. zm.). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900,00 zł o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej. W/w świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł. Świadczenia te przyznawane są na okres świadczeniowy, który trwa od października danego roku do końca września roku następnego.

W Gminie Orla ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystają przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych. W roku 2022 ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystała również jedna pełnoletnia ucząca się osoba uprawniona.

Liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminie Orla w roku 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 12 - Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w roku 2022

WYSZCZEGÓLNIENIE	
Liczba rodzin	7
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnych	114
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	54 250,00 zł

9. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych. Na terenie Gminy Orla prowadzono działania wobec 23 dłużników, z tego 6 dłużników z terenu Gminy Orla i 17 dłużników spoza terenu naszej gminy.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2022 roku dotyczyły w szczególności działań wobec :

- 1) ścisłej współpracy gminy wierzyciela z gminą dłużnika:
 - wezwano 1 dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, stawił się 1,
 - wysłano 3 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- 2) ścisłej współpracy gmin z komornikami:
 - wysłano 3 informacje do Komorników Sądowych mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych,
 - skierowano do komorników sądowych 3 wnioski dotyczących przyłączenia się do trwającego postępowania egzekucyjnego;
- 3) aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych w okresie sprawozdawczym:

- nie zachodziła potrzeba zobowiązania dłużnika do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy, ponieważ wywiązywali się z zobowiązań;
- 4) przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy:
- co miesiąc przekazywane są informacje o wysokości zobowiązań do sześciu biur informacji o wysokości zobowiązania dłużników.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają charakter zwrotny. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Ogólna kwota zadłużenia na dzień 31.12.2022 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 858 931,23 zł (w tym odsetki 250 959,50 zł), z czego w 2022 r. odzyskano kwotę 50 912,77 zł (w tym odsetki 9 739,25 zł).

Stan zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2022 r. wynosi 55 839,00 zł.

Nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi. W 2022 roku nie było nienależnie pobranych świadczeń.

V. DODATKOWA DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ORLI

1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne – plan 500,00 zł.

Na zadanie w tym rozdziale GOPS w Orli otrzymał środki z budżetu gminy. W 2022 r. nie wydatkowano na ten cel środków ponieważ nie było złożonych żadnych wniosków.

2. Organizacja spotkania wigilijnego.

Ze względu na obostrzenia związane z pandemią nie zostało zorganizowane spotkanie wigilijne dla osób zamieszkujących na terenie naszej gminy. W ramach środków z tego rozdziału w styczniu 2022 r. zostały przekazane paczki świąteczne, w których znalazły się zakupione artykuły żywnościowe, słodczyce. Paczki zostały przekazane 35 osobom. Na ten cel wydatkowano ogółem **3 561,12 zł**.

3. Prace społecznie użyteczne Rozdział 85295 – plan po zmianach 5 000,00 zł.

Program był skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach Porozumienia nr 5/2022 z dnia 22 marca 2022 r. zawartego pomiędzy Starostą Powiatu Bielskiego reprezentowanym przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim a Wójtem Gminy Orla na realizację programu w okresie od 1 kwietnia 2022 r. do 30 listopada 2022 r. skierowane zostały 4 osoby bezrobotne. Osoby skierowane uczestniczyły w pracach porządkowych, remontowych i gospodarczych na terenie gminy Orla. Wykorzystano 1280 godzin na łączną kwotę **9 000,00 zł**, w tym refundacja z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim 60 % kwoty tj. **5 400,00 zł**, natomiast ze środków gminy 40 % kwoty tj. **3 600,00 zł**. Bezrobotni pracowali 10 godzin

tygodniowo, jednak nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Koszt przepracowanej godziny w okresie od 01.04.2022 r. do 31.05.2022 r. wynosił – 8,70 zł, natomiast od 01.06.2022 r. do 30.11.2022 r. wynosił – 9,00 zł.

4. Karta Dużej Rodziny - plan dotacji 331,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Niniejsza ustawa określa zasady przyznawania Karty Dużej Rodziny członkom rodziny wielodzietnej tj. rodzinom mającym na utrzymaniu troje lub więcej dzieci, jak i rodzicom i małżonkom rodziców, którzy w przeszłości mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku.

W okresie sprawozdawczym wydano łącznie **42 Kart Dużej Rodziny**, dla **20 rodzin wielodzietnych**. Wydatkowano **331,00 zł** z dotacji celowej budżetu państwa.

5. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w Ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 PO PŻ jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1). W ramach programu udzielana jest pomoc osobom/rodzinom najbardziej potrzebującym w postaci artykułów spożywczych, które są przekazywane bezpłatnie.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i zainteresowane pomocą żywnościową z programu PO PŻ w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli mogły złożyć wniosek o wydanie skierowania kwalifikującego do pomocy żywnościowej. Z pomocy mogły skorzystać osoby, które spełniły kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekroczył 220% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej :

- **1707,20 zł** dla osoby samotnie gospodarującej,
- **1 320,00 zł** dla osoby w rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. wydał **68 skierowań** kwalifikujących rodziny do pomocy żywnościowej z Programu PO PŻ, z tej formy pomocy skorzystało **126 osób**. Produkty żywnościowe były wydawane przez:

- a) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Bielsku Podlaskim,
- b) Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów w Bielsku Podlaskim,
- c) Kościół Rzymskokatolicki pw. Najświętszej Opatrzności Bożej w Bielsku Podlaskim, Kaplica pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Orli.

6. Ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Na zasadach określonych w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki

zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej mają prawo osoby inne niż ubezpieczeni jeżeli:

- a) posiadają obywatelstwo polskie i posiadają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) są pozbawieni jakichkolwiek dochodów, bądź osiągają dochody bardzo niskie (kryterium dochodowe określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Podstawą do uzyskania bezpłatnego leczenia przez w/w osoby jest wydanie decyzji administracyjnej przez wójta gminy właściwej dla ich miejsca zamieszkania. Decyzję wydaje się na wniosek osoby ubiegającej się o świadczenie, a w przypadku stanu nagłego, także na wniosek świadczeniodawcy (np. szpitala) udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia bądź jeszcze w trakcie jego udzielania (np. w trakcie hospitalizacji) lub wójta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy z własnej inicjatywy lub na wniosek oddziału wojewódzkiego NFZ, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji administracyjnej przysługuje przez okres 90 dni, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W okresie sprawozdawczym **wpłynął 1 wniosek** złożony przez świadczeniobiorcę o przyznanie niniejszego świadczenia. Wójt Gminy Orla wydał 1 osobie nieubezpieczonej decyzję administracyjną przyznającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

7. Asystent rodziny – praca z rodziną.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizuje na terenie naszej gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli. Ustawa, o której mowa wyżej, kładzie nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, czyli rodzinie. Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Ośrodek ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych.

W roku 2022 Gmina Orla poniosła **3961,58 zł** kosztów pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Innym zadaniem realizowanym w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie asystenta rodziny, który wspiera rodziny w przezwyciężeniu trudności związanych z opieką i wychowaniem dzieci. Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci w placówkach lub rodzinach zastępczych.

W roku 2022 wsparciem asystenta rodziny objęto 5 rodzin (13 dzieci), w tym zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem - 1 rodzina.

Gmina Orla pozyskała środki finansowe w wysokości **1500,00 zł** w ramach w/w programu na dofinansowanie kosztów wynagradzania asystenta rodziny, który został zatrudniony na umowę o pracę w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. wydatkowano ogółem na ten cel kwotę **35 167,16 zł**.

8. Pomoc materialna dla uczniów – plan 11 151,00 zł.

Uchwałą Nr VI/38/15 Rady Gminy Orła z dnia 5 czerwca 2015 r. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli został upoważniony do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli realizuje w/w pomoc od 1 sierpnia 2015 r. zgodnie z Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Orła przyjętym uchwałą Nr VI/39/15 Rady Gminy Orła z dnia 5 czerwca 2015 r.

Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego wraz z dokumentami składane były w terminie od 1 września 2022 r. do 15 września 2022 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli. Świadczenia przysługiwały uczniom i słuchaczom kolegiów nauczycielskich, którzy:

- 1) byli w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów w rodzinie;
- 2) miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie mogła być większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która wynosi 600,00 zł w rodzinie;
- 3) zamieszkiwali na terenie gminy Orła.

Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli w w/w okresie wpłynęło **8 wniosków** z 4 rodzin. Kwota stypendium w I grupie dochodowej wynosiła 111,60 zł, natomiast w II grupie dochodowej wynosiła 99,20 zł. Łączna kwota wypłaconego stypendium wynosiła **6 150,40 zł z tego: 4920,32 zł z dotacji i 1 230,08 zł środki własne.**

9. Program „Czyste powietrze”.

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną.

W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli po uprzednim złożeniu wniosku.

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli **wydał 4 zaświadczenia** o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla

potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste Powietrze”. Na zakup licencji do programu „Czyste powietrze” wydatkowano kwotę **599,00 zł.**

10. Zespół Interdyscyplinarny – plan 0,00 zł.

Jednym z zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Orla na lata 2022-2026 zatwierdzonego uchwałą nr XXVII/238/21 Rady Gminy Orla z dnia 29 grudnia 2021 r. obejmującego swoim zakresem zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie.

Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Przemoc w rodzinie to nie tylko znęcanie się fizyczne nad członkiem rodziny, ale także dręczenie psychiczne, wykorzystywanie seksualne i ekonomiczne.

W celu realizacji powyższego zadania Wójt Gminy Orla w dniu 5 maja 2011 r. powołał Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli, zmieniony Zarządzeniem Nr 20/2019 Wójta Gminy Orla z dnia 27 maja 2019 r., w skład którego wchodzi przedstawiciele jednostek, organizacji i instytucji określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj.: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli, Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim, Szkoły Podstawowej z dodatkowym nauczaniem języka białoruskiego w Orli, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, Stowarzyszeniu Abstynentów „Promień” w Bielsku Podlaskim, Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Szansa” w Bielsku Podlaskim oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Gminny Zespół Interdyscyplinarny lub Przewodniczący Zespołu tworzy grupy robocze, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Członkami grup roboczych mogą być członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub inni pracownicy wyżej wymienionych instytucji wskazane przez osoby podpisujące porozumienie.

Członkowie Zespołu oraz grup roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach zespołu lub grup roboczych wytypowanych przedstawicieli.

W 2022 roku odbyły się **4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli** (zgodnie z ustawą posiedzenia odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące) **tj. 07.03.2022 r., 07.06.2022 r., 07.09.2022 r. i 07.12.2022 r.** Na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego były omawiane sprawy organizacyjne pracy Zespołu i grup roboczych, a także dokonywano oceny sytuacji w rodzinach w wyniku prowadzonego monitoringu i podejmowanych działań oraz podejmowano decyzje o zakończeniu procedury „Niebieska Karta” w rodzinach. Z każdego posiedzenia sporządzane były protokoły, które znajdują się w dokumentacji Zespołu.

Tabela Nr 13 - Dane z zakresu „Niebieska Karta” odnotowanych na terenie gminy Orla

Lp.	Wyszczególnienie		Liczba	
1.	Suma wszystkich aktualnie prowadzonych procedur na dzień 31.12.2022 r.		1	
2.	Liczba wszczętych w danym roku sprawozdawczym procedur „Niebieska Karta”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – formularz A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę:		17	
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli,		0	
	Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli,		0	
	Szkołę Podstawową z dodatkowym nauczaniem języka białoruskiego w Orli,		0	
	Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,		0	
	Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim,		17	
	Stowarzyszenie Abstynentów „Promień” w Bielsku Podlaskim,		0	
	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Szansa” w Bielsku Podlaskim		0	
3.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - formularz A”, dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieska Karta”		2	
4.	Liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieska Karta” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy		1	
5.	Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”	w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	13	
		w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	9	
		w tym ze względu na problem przemocy seksualnej	0	
6.	Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”		15	
7.	Liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”		22	
8.	Liczba osób doświadczających przemoc w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”	Ogółem	18	
		w tym kobiety	ogółem	13
			w tym niepełnosprawne	0
			w tym starsze	
		w tym mężczyźni	ogółem	4
			w tym niepełnosprawni	0
			w tym starsi	1
		w tym dzieci	ogółem	1
			w tym dziewczynki	1
			w tym chłopcy	0
w tym niepełnosprawne	0			
9.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Ogółem	17	
		kobiety	13	
		mężczyźni	3	
		dzieci	1	
10.	Liczba powołanych grup roboczych w 2022 r.		15	

11.	Liczba spotkań grup roboczych w 2022 r..	64
12.	Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie	11
13.	Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”, z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	4
14.	Liczba wydanych skierowań na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy.	7
15.	Liczba osób, którym zapewniono schronienie w ośrodku wsparcia.	0
16.	Przypadki odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	0
17.	Liczba eksmisji z lokalu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	0
18.	Liczba przekazanych przez Zespół Interdyscyplinarny/grupę roboczą zawiadomień do organów ścigania (policji, prokuratury) o popełnieniu przestępstwa, w związku z użyciem przemocy w rodzinie.	1

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orli dostrzega potrzebę doksztalcania oraz szkolenia – zarówno członków Zespołu, jak i w szczególności członków grup roboczych odpowiedzialnych za koordynowanie procedurą „Niebieska Karta” w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmowania adekwatnych interwencji i dalszych pomocowych działań wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc w rodzinie.

11. Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna - SEPI.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku Podlaskim korzysta z platformy elektronicznej umożliwiającej pobieranie informacji na temat osób bezrobotnych, w szczególności okresu pozostawania w ewidencji PUP, otrzymywanych świadczeń oraz przebiegu aktywizacji zawodowej, przedłożonych propozycji pracy lub innych usług rynku pracy. Korzystając z SEPI, bez udziału klientów, otrzymujemy zaświadczenia niezbędne do ustalenia uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, stypendium szkolnego oraz dodatku mieszkaniowego. Znacznie upraszcza to i skraca formalności związane z przyznawaniem w/w świadczeń. **W 2022 r. pobrano 43 zaświadczeń.**

12. Pomoc obywatelom Ukrainy.

W związku z atakiem Rosji na Ukrainę, które miało miejsce w lutym 2022 roku, Polski rząd przyjął ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Ustawa umożliwia legalny pobyt Ukraińców w Polsce. Mogą oni np. podjąć pracę, skorzystać z bezpłatnej opieki zdrowotnej czy kontynuować naukę i edukację. W ramach ustawy powstał również specjalny Fundusz Pomocy, którego celem jest wsparcie działań pomocowych.

Dzięki specjalnemu Funduszowi Pomocy zapewniono finansowanie lub dofinansowanie zadań związanych z pomocą Ukrainie, w szczególności osobom dotkniętym skutkami wojny. Ze środków programu mogą być finansowane działania realizowane na terytorium Polski, jak i poza nim.

Gmina Orla od początku wojny na swój teren gminy przyjęła łącznie 153 osoby. Obecnie na dzień

złożenia sprawozdania na terenie gminy przebywa 26 osób. W związku z trwającą sytuacją i potrzebą niesienia pomocy ukraińskim uchodźcom, Gmina Orla zorganizowała zbiórkę niezbędnych produktów oraz uruchomiono rachunek bankowy, na który można było przekazać wsparcie finansowe w formie darowizny. Zebrane środki z darowizn w łącznej wysokości 12 030,00 zł zostały przeznaczone na: dożywianie dzieci z Ukrainy w kwocie 562,00 zł oraz na zakup bonów towarowych obywatelom Ukrainy tj. 31 osobom na kwotę 11 468,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli w ramach Funduszu Pomocy przyznawał następujące świadczenia:

- dożywianie dzieci i młodzieży – wydatkowano łącznie 4 654,00 zł,
- świadczenie jednorazowe w wysokości 300,00 zł na osobę – łącznie wydatkowano 35 100,00 zł,
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – wydatkowano łącznie 16 432,00 zł.

13. Dodatek osłonowy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym realizował w okresie sprawozdawczym niniejsze świadczenie. Wnioski były przyjmowane od 1 stycznia 2022 r. do 31 października 2022 r.

Świadczenie przysługiwało osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie przekraczało kwoty **2100,00 zł** oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczało kwoty **1500,00 zł na osobę**. Dodatek osłonowy był przyznany również osobie/rodzinie, gdy wysokość jej przeciętnego miesięcznego dochodu przekraczała powyższe kwoty. Świadczeniobiorca otrzymał wówczas różnicę między kwotą dodatku osłonowego, a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód na zasadzie „złotówka za złotówkę”. W przypadku gdy wysokość dodatku osłonowego była niższa niż 20 zł, świadczenie to nie przysługiwało.

Zgodnie z w/w ustawą wysokość dodatku osłonowego była w wysokości:

- 400 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych,
- 600 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 2-3 osobowych,
- 850 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych,
- 1150 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 6 Osobowych,

zaś w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglowodnymi, **wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków**, świadczenie zgodnie z ustawą było podwyższone i dopłata wynosiła:

- 500 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych,
- 750 zł w skali roku dla gospodarstw domowych,
- 1062,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych,
- 1437,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 6 osobowych.

Przyznanie dodatku osłonowego nie wymagało wydania decyzji. W okresie sprawozdawczym **wydano łącznie 642 informacji o przyznaniu dodatku osłonowego na łączną kwotę 39 2973,17 zł. Wydano 16 decyzji odmawiających przyznania dodatku osłonowego.**

14. Dodatek węglowy.

W okresie sprawozdawczym GOPS w Orli realizował świadczenia wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

Dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków o której mowa w art. 27 a ust. 1 ustawy z 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (DZ. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, i 1576).

Wnioski o wypłatę dodatku węglowego przyjmowane były do 30 listopada 2022 r., zaś wnioski o wypłatę dodatku węglowego złożone po dniu 30 listopada 2022 r. były pozostawione bez rozpoznania.

Przyznanie dodatku nie wymagało wydania decyzji. W okresie sprawozdawczym do gminy wpłynęło łącznie 999 wniosków. **Wydano 839 informacji o przyznaniu dodatku na łączną kwotę 2 517 000,00 zł, zaś na obsługę wypłaty dodatków wydatkowano kwotę 35 583,16 zł. Liczba wniosków odrzuconych przez gminę 148 szt.**

15. Dodatek dla innych źródeł ciepła.

W okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli zgonie z przyjętą ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1967 z późn. zm.) przyjmował wnioski mieszkańców gminy, u których gospodarstwa domowe były zasilane głównym źródłem ciepła tj.: peletem drzewnym, drewnem kawałkowym, skroplonym gazem LPG lub olejem opałowym. Niniejsze wsparcie finansowe było w formie jednorazowego dodatku.

Jednorazowy dodatek dla gospodarstw domowych wynosił:

- **3000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym albo inny rodzajem biomasy,
- **1000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane drewnem kawałkowym,
- **500 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,
- **2000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł olejowy.

Warunkiem koniecznym do uzyskania dodatku dla gospodarstwa domowego było potwierdzenie uzyskania wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Tabela Nr 14 – Zestawienie wypłaconych dodatków z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła za 2022 r.

Główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane:	Liczba gospodarstw domowych	Łączna kwota dodatków źródła ciepła
- peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy	26	78 000,00 zł
- drewnem kawałkowym	68	68 000,00 zł
- skroplonym gazem LPG	12	6 000,00 zł
- olejem opałowym	14	28 000,00 zł

Przyznanie dodatku nie wymagało wydania decyzji. W okresie sprawozdawczym **wydano łącznie 120 informacji o przyznaniu dodatku na łączną kwotę 180 000,00 zł, zaś na obsługę wypłaty dodatków wydatkowano kwotę 3 600,00 zł . Wydano 17 decyzji odmawiających przyznania dodatku.**

Ustawa z dnia 15 września 2022 r. (Dz. U z 2022 r. poz. 1967) o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw wprowadziła **dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła tzw.: podmiotów wrażliwych.**

Uprawnionymi podmiotami były m.in.: szkoła, przedszkola, żłobki, szpitale, noclegownie, przychodnie, domy pomocy społecznej, ochotnicze straże pożarne, placówki opieki nad niepełnosprawnymi, jednostki wspierania rodziny, podmioty prowadzące działalność kulturalną, kościoły i inne podmioty wymienione w art. 4 ust. 1 pkt. 4 ww. ustawy).

Dodatek przysługiwał podmiotom, które ponosiły koszty zakupu węgla kamiennego, brykietu lub pelletu zawierających co najmniej 85% węgla kamiennego, pelletu drzewnego albo innego rodzaju biomasy, gazu skroplonego LPG, oleju opałowego, wykorzystywanych na cele ogrzewania, w związku z wykonywaniem przez te podmioty ich podstawowej działalności statutowej.

Główne źródło ciepła musiało być wpisane lub zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków - CEEB.

Dodatek dla podmiotów wrażliwych przyznawany był jednorazowo na wybrane źródło ciepła. Wysokość dodatku zrekompensowało 40 proc. wzrostu kosztów ogrzewania na sezon. Obliczenia przeprowadzało się na podstawie średniej ceny i ilości zużytego paliwa w latach 2019, 2020 i 2021(wybrane dwa lata). Wysokość dodatku obliczało się zgodnie ze wzorem podanym w art. 26 ust. 5 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Do wniosku załączało się dokumenty sprzedaży będące podstawą do wykonania obliczeń wysokości dodatku oraz dokumenty potwierdzające uprawnienie do reprezentowania podmiotu wrażliwego.

Wniosek o wypłatę dodatku składało się w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Wnioski złożone po terminie nie były rozpatrywane.

W okresie sprawozdawczym do GOPS w Orli wpłynął **1 wniosek** tzw. podmiotu wrażliwego, który został pozytywnie rozpatrzony i przyznano kwotę dodatku łącznie **34 586,92 zł**, zaś na obsługę wypłaty dodatku wydatkowano kwotę (2% od wysokości dodatku) tj. **691,74 zł**.

16. Dodatek elektryczny.

Na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 269 z późn. zm.), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. przyjmował wnioski o przyznanie dodatku elektrycznego.

Dodatek elektryczny jest dopłatą do prądu dedykowaną gospodarstwom domowym, które zużywają energię elektryczną do ogrzewania mieszkań i domów.

Dotyczy to osób korzystających między innymi z pomp ciepła, pieców elektrycznych i bojlerów (UWAGA: nie chodzi tutaj o bojler podgrzewające tylko wodę, ale takie z funkcją CO – do ogrzewania mieszkania). Źródło ogrzewania musi być zgłoszone do CEEB (Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków).

Dodatek elektryczny nie będzie obejmował właścicieli przydomowych mikroinstalacji fotowoltaicznych. Dodatek elektryczny nie przysługuje również gospodarstwom domowym objętym pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku węglowego lub dodatku do innych źródeł ciepła, jak pellet, gaz LPG, drewno czy olej opałowy.

Dopłata do prądu jest jednorazowa i wynosi, w zależności od zużycia energii (w tym samym miejscu zamieszkania):

- **1000 złotych** w przypadku zużycia energii elektrycznej w 2021 roku na poziomie maksymalnie 5MWh,
- **1500 złotych** w przypadku zużycia energii elektrycznej w 2021 roku przekraczającym 5MWh.

Aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie, do wniosku należało dołączyć rozliczenie roczne z przedsiębiorstwem energetycznym potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021 r. przekraczające 5MWh.

Dodatek wypłacany będzie w terminie do 31 marca 2023 r.

W 2022 roku do GOPS w Orli wpłynęły **4 wnioski** o przyznanie dodatku elektrycznego, zaś w 2023 r. Ośrodek przyjął **2 wnioski** o wypłatę w/w dodatku. Przyznanie dodatku nie wymaga wydania decyzji. W okresie sprawozdawczym GOPS w Orli nie wydał żadnej informacji o przyznaniu dodatku ani nie wydał żadnej decyzji odmownej.

VI. POTRZEBY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ORLI NA 2023 ROK

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w gminie Orli realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin z dziećmi, zgodnie z zasadą „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych

obszarach na pewno jest konieczna i wymaga kontynuowania. W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości poniżej przedstawiono potrzeby na 2023 r.:

- a) umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,
- b) podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych,
- c) prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy tworzenie programów osłonowych,
- d) zapewnienie wsparcia mieszkańcom gminy w formie świadczenia usług w ośrodku wsparcia dziennego tj. Dziennym Domu Pomocy w Orli,
- e) kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka,
- f) kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją, organizacjami pozarządowymi oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych,
- g) rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań,
- h) informowanie społeczności lokalnej o zasadach funkcjonowania systemu pomocy społecznej,
- i) pracy socjalnej – planowanie i długotrwałe działania na rzecz wzmocnienia bądź odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- j) realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- k) pomoc finansowa i niefinansowa wynikająca z ustawy o pomocy społecznej,
- l) zapewnienie warunków do zaspokojenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych niemogących zaspokoić ich we własnym zakresie,
- m) realizacja prac społecznie użytecznych na terenie gminy Orla,
- n) realizacja programów osłonowych: w zakresie pomocy lekowej oraz refundacji szczepień mieszkańcom gminy Orla,
- o) realizacja zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.

Kierunki działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli są zgodne z przepisami, posiadanymi środkami finansowymi i zasobami ludzkimi.

**Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Orli**
/-/
mgr Marta Osa